JEDNOLITY PLIK KONTROLNY CIT

Kompendium wiedzy o nowych plikach JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR

Ernest Frankowski, Andrzej Pałys

SZKOLENIE ON-LINE

Wolters Kluwer

Ernest Frankowski – prawnik, doradca podatkowy, informatyk, historyk, wieloletni pracownik firm doradczych i doradztwa podatkowego; prekursor i inicjator specjalizacji taxtech w Polsce i ekspert z 20-letnim doświadczeniem w tej dziedzinie; specjalista w zakresie systemów ERP, technik tworzenia oprogramowania, współautor systemów podatkowych o uznanej renomie na rynku; doradca w zakresie transformacji cyfrowej, strategii podatkowej, automatyzacji procesów, zarządzania wdrożeniami systemów ERP, digitalizacji podatków, bezpieczeństwa, reg-tech, legal-tech.

Andrzej Pałys – doktor nauk prawnych; doradca podatkowy, praktyk projektów z zakresu technologii podatkowych; w swojej karierze zawodowej zajmował się doradztwem podatkowym dla praktycznie wszystkich sektorów gospodarki w obszarze podatków dochodowych i ich aspektów międzynarodowych; prowadził liczne projekty z dziedziny doradztwa technologicznego, lokalizując systemy typu ERP, wdrażając rozwiązania do raportowania elektronicznego oraz automatyzując procesy; autor publikacji naukowych i praktycznych, wykładowca akademicki.

Materiały uzupełniające na stronie:
https://www.profinfo.pl/materialy-dodatkowe
będą dostępne do 31 grudnia 2027 r.

Jeżeli w książce nie ma zdrapki
z kodem aktywacyjnym,
prosimy o kontakt

tel. +48 801 044 545

JEDNOLITY PLIK KONTROLNY CIT

Kompendium wiedzy o nowych plikach JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR

Ernest Frankowski, Andrzej Pałys

Zamów książkę w księgarni internetowej
profinfo.pl
księgarnia internetowa

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2025

Stan prawny na 1 stycznia 2025 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne
Trzy kropki Joanna Maź

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2025

ISBN 978-83-8390-390-3

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 9

Wstęp 11

Rozdział 1
Wyłączenia podmiotowe i przedmiotowe 15

Rozdział 2
Zasady raportowania oraz kluczowe daty 19

Rozdział 3
Założenia konstrukcyjne plików JPK 21

Rozdział 4
Typy danych oraz budowa plików JPK 25

Rozdział 5
Plik JPK_KR_PD 27
5.1. Uwagi wstępne 27
5.2. Plik JPK_KR_PD – Nagłówek oraz Podmiot 27
5.3. Plik JPK_KR_PD – Kontrahent 30
5.4. Plik JPK_KR_PD – ZOiS 33
5.5. Plik JPK_KR_PD – Znaczniki rachunkowe ZOiS 41
5.6. Plik JPK_KR_PD – Dziennik 56
5.7. Plik JPK_KR_PD – KontoZapis 58
5.8. Plik JPK_KR_PD – Ctrl 59
5.9. Plik JPK_KR_PD – RPD 60

Rozdział 6
Plik JPK_KR_PD ... 63
6.1. Uwagi wstępne ... 63
6.2. JPK_ST_KR – Nagłówek i Podmiot1 ... 64
6.3. JPK_ST_KR – ST_KR ... 67

Rozdział 7
Zagadnienia wątpliwe – czarna księga plików JPK ... 71
7.1. Uwagi wstępne ... 71
7.2. Zbyt krótki czas na przygotowanie do nowych obowiązków ... 73
7.3. Wielość źródeł danych ... 81
7.4. Przypisanie znaczników kont ... 84
7.5. Określenie poziomu przychodów ... 86
7.6. Wolumen danych i wielkość plików ... 87
7.7. Wymogi grupowe i centra usług wspólnych ... 87
7.8. Wyłączenia w pierwszym roku obowiązywania ... 88
7.9. Kumulacja nowych obowiązków w 2026 r. ... 89
7.10. Wyłączenia z obowiązku podawania NIP kontrahenta ... 90
7.11. Obowiązek ujęcia w księgach rachunkowych daty nabycia lub wytworzenia środków trwałych bądź wartości niematerialnych i prawnych ... 91

Rozdział 8
Jak wdrożyć pliki JPK – praktyczne zagadnienia projektowe ... 93
8.1. Uwagi wstępne ... 93
8.2. Daty początku i końca projektu JPK ... 94
8.3. Zakres projektu JPK oraz jego metodologia ... 97
8.4. Osoba odpowiedzialna, zespół i zasoby ... 102
8.5. Ważne zmienne wpływające na projekt JPK ... 112
8.6. Reszta jest... utrzymaniem ... 120

Rozdział 9
Zagadnienia technologiczne w projekcie JPK ... 125
9.1. Uwagi wprowadzające ... 125
9.2. Architektura systemu ... 126
9.3. Integracja danych i systemów ... 127

9.4. Bezpieczeństwo 128
9.5. Automatyzacja 129
9.6. Testowanie i optymalizacja 130

Rozdział 10
Korekty plików JPK 131
10.1. Korekta zeznania CIT-8 a pliki JPK 131
10.2. Korekta ksiąg bez zmiany wyniku podatkowego 132

Rozdział 11
Pliki JPK a sprawozdania finansowe 133

Podsumowanie 135

Akty prawne 137

WSTĘP

Wraz z początkiem 2025 r. część podatników reprezentujących największe podmioty gospodarcze czeka konieczność sprostania nowym wymogom raportowym w postaci nowych plików JPK, tj. JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR. Pierwszy z tych plików to rozwinięcie idei obecnego pliku JPK_KR poprzez dodanie do raportowanych informacji księgowych także informacji podatkowych (podatek dochodowy, ale także powiązania z numerami KSeF ID faktur). Z kolei JPK_ST_KR to całkowicie nowa konstrukcja raportowa, której przeznaczeniem jest raportowanie danych związanych z aktywami trwałymi oraz niematerialnymi, a także ich amortyzacją, zarówno w wymiarze rachunkowym, jak i podatkowym. Wejście w życie tych nowych obowiązków raportowych jest sfazowane i podzielone na trzy etapy. Na każdym z nich obowiązkiem obejmowana będzie kolejna grupa podatników. Pierwsza z nich będzie zobowiązana raportować nowe pliki JPK (choć z wieloma wyłączeniami) już za okresy rozliczeniowe zaczynające się po 31.12.2024 r. Jak wszystko w systemie podatkowym, sformułowanie „okresy rozliczeniowe zaczynające się po 31.12.2024 r." nie jest przypadkowe i ma praktyczny wymiar. Wymiar ten, ale i wiele innych zagadnień podatkowych, księgowych, informatycznych oraz wdrożeniowych postaramy się naszym czytelnikom opisać w pierwszej na polskim rynku publikacji książkowej na temat nowych plików JPK.

Nowe obowiązki raportowe do polskiego systemu prawnego wprowadziła ustawa z 29.10.2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób

prawnych oraz niektórych innych ustaw[1]. W szczególności art. 2 pkt 11 tej ustawy wprowadził do ustawy o CIT art. 9 ust. 1c, zgodnie z którym:

„Podatnicy prowadzący księgi rachunkowe są obowiązani prowadzić te księgi przy użyciu programów komputerowych oraz przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego te księgi po zakończeniu roku podatkowego, w terminie do dnia upływu terminu złożenia zeznania, o którym mowa w art. 27 ust. 1, albo deklaracji, o której mowa w art. 28r ust. 1, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2 Ordynacji podatkowej, na zasadach dotyczących przesyłania ksiąg podatkowych lub ich części określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 193a § 3 Ordynacji podatkowej".

Wskazany powyżej przepis wejdzie w życie 1.01.2025 r., ale różne grupy podatników będą zobowiązane do realizowania przepisów o składaniu nowych plików JPK według określonego harmonogramu i w różnym czasie:

1) rok rozpoczynający się po 31.12.2024 r. – (i) podatnicy o przychodach przekraczających 50 mln euro rocznie (uwaga – Ministerstwo Finansów ma tutaj na myśli przychody podatkowe, a nie rachunkowe) oraz (ii) podatkowe grupy kapitałowe;
2) rok rozpoczynający się po 31.12.2025 r. – wszyscy podatnicy CIT zobowiązani do przesyłania JPK_V7;
3) rok rozpoczynający się po 31.12.2026 r. – wszyscy pozostali podatnicy CIT.

Powyższy harmonogram definiuje art. 66 ustawy zmieniającej.

[1] Dz.U. poz. 2105 ze zm.

Rozdział 1

WYŁĄCZENIA PODMIOTOWE I PRZEDMIOTOWE

Przepisy prawne wprowadzające pliki JPK przewidują szereg wyłączeń podmiotowych i przedmiotowych z nowych obowiązków raportowych. Oczywiście wyłączenia podmiotowe mają charakter trwały, zaś przedmiotowe czasowy i służą ułatwieniu podatnikom dostosowania się do nowych realiów raportowych.

Zaczynając od zwolnień podmiotowych, z wcześniej opisanych obowiązków zwolnieni są następujący podatnicy:

1) podatnicy podmiotowo zwolnieni od podatku z wyjątkiem fundacji rodzinnych,
2) podatnicy uprawnieni do składania zeznania w postaci papierowej,
3) podatnicy prowadzący uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

W pierwszym roku przekazywania plików JPK do organów podatkowych (tj. w roku zaczynającym się po 31.12.2024 r. a przed 1.01.2026 r.) wskazane pliki **mogą** nie zawierać:

1) numeru NIP kontrahenta,
2) numeru KSeF faktury,
3) mapowania planu kont w przypadku podatników składających sprawozdanie finansowe wg MSSF,
4) danych potwierdzających nabycie, wytworzenie lub wykreślenie ŚT lub WNiP z ewidencji,

5) informacji o różnicach pomiędzy wynikiem finansowym i podatkowym (wskazywanym w węźle RPD).

Tabela 1. Elementy obowiązkowe i fakultatywne w JPK_KR_PD po 31.12.2024 r. i po 31.12.2025 r.

Element struktury JPK_KR_PD	Rok po 31.12.2024 r.	Rok po 31.12.2025 r.
Dziennik księgowy	obowiązkowe	obowiązkowe
ZOIS (obrotówka)	obowiązkowe	obowiązkowe
KontoZapis (wykaz zapisów księgowych)	obowiązkowe	obowiązkowe
Mapowanie planu kont (sprawozdanie wg MSSF)	fakultatywne (w praktyce brak możliwości z uwagi na brak znaczników kont dla planów kont MSSF)	obowiązkowe
Mapowanie planu kont (sprawozdanie wg polskich przepisów)	obowiązkowe	obowiązkowe
Numer systemowy i kod kraju kontrahenta	obowiązkowe	obowiązkowe
NIP kontrahenta	fakultatywne	obowiązkowe
Numer KSeF dla faktur sprzedażowych (jeśli nadano)	fakultatywne	obowiązkowe
Dane dotyczące rozliczenia podatku dochodowego (węzeł RPD)	fakultatywne	obowiązkowe

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowym i ważnym ułatwieniem dla podatników jest to, że struktura JPK_ST_KR będzie jako całość obowiązkowa po 31.12.2025 r. (projekt rozporządzenia w tym zakresie został ogłoszony 15.11.2024 r.). To oznacza, że w raportowaniu za rok podatkowy zaczynający się po 31.12.2024 r. przesyłanie tego pliku do Ministerstwa Finansów będzie fakultatywne. Należy też zwrócić uwagę na zakres danych wskazanych w pierwszym obowiązkowym składanym pliku JPK_ST_KR, który to

zakres dotyczy... także pozycji z 2025 r., co powoduje, że owa fakultatywność jest do pewnego stopnia umowna:

1) raportuje się ŚT i WNiP wprowadzone do ewidencji aktywów od 1.01.2025 r. (a nie od 1.01.2026 r.!);
2) dane dotyczące ŚT i WNiP wprowadzonych do ewidencji aktywów przed 1.01.2025 r. są wyłączone z obowiązku raportowania, ale z pewnymi wyjątkami. Te wyjątki to:
   a) konieczne będzie wskazanie daty ich wykreślenia z ewidencji,
   b) a także w przypadku wykreślenia z ewidencji poprzez sprzedaż ŚT lub WNiP konieczne będzie wskazanie KSeF ID faktury sprzedaży (o ile został nadany do dnia przekazania JPK_ST_KR do Ministerstwa Finansów).

Tabela 2. Elementy obowiązkowe i fakultatywne w JPK_ST_KR po 31.12.2024 r. i po 31.12.2025 r.

Element struktury JPK_ST_KR	Rok po 31.12.2024 r.	Rok po 31.12.2025 r.
Ewidencja (rejestr) ŚT/WNiP podatkowy i rachunkowy	obowiązkowe	obowiązkowe
Nazwa aktywa	obowiązkowe	obowiązkowe
Dane dotyczące amortyzacji (metoda, stawka, częstotliwość odpisu, zwiększenia, zmniejszenia, zmiana stawki)	obowiązkowe	obowiązkowe
Wartość początkowa aktywa	obowiązkowe	obowiązkowe
Powód wykreślenia z ewidencji	obowiązkowe	obowiązkowe
KSeF ID faktury dokumentującej zbycie ŚT/WNiP	fakultatywne	obowiązkowe
NIP kontrahenta	fakultatywne	obowiązkowe
Numer i rodzaj dowodu przyjęcia do używania	fakultatywne	obowiązkowe
Numer inwentarzowy	fakultatywne	obowiązkowe
Data nabycia, wytworzenia, przyjęcia lub wykreślenia	fakultatywne	obowiązkowe

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział 2

ZASADY RAPORTOWANIA ORAZ KLUCZOWE DATY

Ustawodawca zmienił charakter plików JPK w stosunku do chociażby poprzedniej wersji pliku JPK_KR. W przypadku nowych plików JPK składa się je z mocy prawa, a nie w odpowiedzi na wezwanie ze strony organu podatkowego. Tym samym nowe pliki JPK są w tym zakresie zbliżone do plików JPK_V7 (składanych cyklicznie bez wezwania) bardziej niż do dotychczasowych plików JPK_KR (pliki na żądanie).

Zasady raportowania nowych plików JPK, które przewidział ustawodawca, można skonkludować w kilku punktach:

1) podatnik ma obowiązek przesyłania ksiąg rachunkowych w postaci plików JPK z mocy prawa, bez wezwania organu podatkowego;
2) pliki JPK raportowane są za okresy roczne;
3) pliki JPK (a w zasadzie księgi rachunkowe i wybrane informacje podatkowe będące ich treścią) składa się w terminie złożenia zeznania podatkowego (do końca trzeciego miesiąca po zakończeniu roku podatkowego; w przypadku roku kalendarzowego będzie to do 31 marca roku kolejnego);
4) składanie plików JPK nie wyłącza możliwości zażądania przez organ podatkowych poprzednich plików JPK_KR, a także nie zwalnia podatnika ze składania zeznania rocznego CIT-8 z załącznikami oraz noty podatkowej sprawozdania finansowego.

Z kolei z punktu widzenia dat składania poszczególnych plików JPK oraz danych w nich zawartych harmonogram przewidziany przez Ministerstwo Finansów kształtuje się następująco:

1) 1.01.2025 r. (a w zasadzie rok zaczynający się po 31.12.2024 r., ponieważ dany podatnik może zaczynać swój rok podatkowy np. 1.03.2025 r., 1.07.2025 r. lub 1.09.2025 r. – dla takich podatników początkiem nowego obowiązku raportowego jest początek pierwszego roku podatkowego przypadającego po 31.12.2024 r.) obowiązkiem zostają objęci najwięksi podatnicy;
2) 31.03.2025 r. należy złożyć pliki JPK (lub plik, jeśli dany podatnik skorzysta z fakultatywności JPK_ST_KR) za pierwszy okres (lub do końca trzeciego miesiąca po niekalendarzowym roku podatkowym);
3) w roku następującym po 31.12.2025 r. obowiązkowe staną się pliki JPK_ST_KR oraz zastosowanie przestaną mieć wyłączenia z części danych raportowanych w pliku JPK_KR_PD.

W publikacji omówiono zagadnienia podatkowe, księgowe, informatyczne oraz wdrożeniowe na temat nowych plików JPK.

Od 1 stycznia 2025 r. podatnicy, którzy reprezentują największe podmioty gospodarcze o wartości przychodu przekraczającej w poprzednim roku podatkowym albo obrotowym 50 mln euro, będą musieli sprostać nowym wymogom raportowym, które obejmują dwa pliki JPK:

- Jednolity Plik Kontrolny Księgi Rachunkowe Podatek Dochodowy (JPK_KR_PD), który rozwija ideę obecnego pliku JPK_KR poprzez dodanie do raportowanych informacji księgowych informacji podatkowych, takich jak podatek dochodowy oraz powiązania z numerami KSeF;
- Jednolity Plik Kontrolny Środki Trwałe (JPK_ST_KR), który ma na celu raportowanie danych związanych z aktywami trwałymi oraz niematerialnymi, a także ich amortyzacją, zarówno w wymiarze rachunkowym, jak i podatkowym.

Autorzy przedstawiają m.in.:

- strukturę obu plików JPK oraz wymagania dotyczące poszczególnych sekcji, takich jak zestawienie obrotów i sald, dzienniki księgowe oraz szczegółowe transakcje;
- proces przygotowania do generowania plików JPK, od analizy wymagań technicznych i organizacyjnych po adaptację istniejących systemów księgowych;
- aspekty zarządcze, organizacyjne, techniczne oraz utrzymaniowe związane z wprowadzeniem nowych plików;
- współpracę biznesu z działami IT i dostawcami oprogramowania księgowego oraz testy generowania plików JPK;
- problemy, które najczęściej pojawiają się podczas wdrażania, tworzenia i przesyłania JPK. Oferują praktyczne wskazówki dotyczące ich unikania.

Książka jest przeznaczona dla prawników praktyków, pracowników administracji, ekonomistów, księgowych, menedżerów i przedsiębiorców.

9788383903903 W01P01

ISBN 978-83-8390-390-3

9 788383 903903

ZAMÓWIENIA:
INFOLINIA +48 801 044 545
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

CENA 159 ZŁ (W TYM 5% VAT)